

Vzájemné soužití o.p.s.
Tým Hnízdo – Čiriklano Kher
Bieblova 6, 702 00 Ostrava
Zpracoval: Tým Hnízdo Zapsala: Mgr. Bc. Helena Jedináková 1.12. 2008, 29.3.2011, 21.12.2013, Poslední aktualizace: 4.2.2015

**Etický kodex sociálního pracovníka, terénního asistenta/pracovníka
v sociálních službách Týmu Hnízda – Čiriklano Kher
v rámci poskytování sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
a v rámci poskytování služby
z pověření k výkonu sociálně právní ochrany dětí**

4. aktualizace platná 4.2.2015

Článek 1

Etické zásady sociálního pracovníka, pracovníka v sociálních službách/terénního asistenta /dále jen terénní asistent/

- 1.1 Práce sociálního pracovníka/terénního asistenta je **založena na hodnotách demokracie, lidských práv a sociální spravedlnosti**. Pracovníci proto dbají na dodržování lidských práv u skupin a jednotlivců tak, jak jsou vyjádřeny ve Všeobecné deklaraci lidských práv, Chartě lidských práv Spojených národů a v Úmluvě o právech dítěte a dalších mezinárodních deklaracích a úmluvách. Dále se řídí Ústavou, Listinou základních práv a svobod, zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění, zákonem č. 350/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, zákonem o rodině a dalšími zákony tohoto státu.
- 1.2 Sociální pracovník / terénní asistent **respektuje jedinečnost každého člověka** bez ohledu na jeho původ, etnickou příslušnost, rasu či barvu pleti, mateřský jazyk, věk, pohlaví, rodinný stav, zdravotní stav, sexuální orientaci, ekonomickou situaci, náboženské a politické přesvědčení.
- 1.3 Sociální pracovník / terénní asistent **respektuje právo každého jedince** na seberealizaci v takové míře, aby současně nedocházelo k omezení stejného práva druhých osob.
- 1.4 Sociální pracovník / terénní asistent pomáhá jednotlivcům, skupinám, komunitám a sdružení občanů svými znalostmi, dovednostmi a zkušenostmi při jejich rozvoji a při řešení konfliktů jednotlivců se společností a jejich následků.
- 1.5 Sociální pracovník / terénní asistent dává přednost profesionální odpovědnosti před svými soukromými zájmy. Služby poskytuje na nejvyšší odborné úrovni.

Článek 2

Pravidla etického chování sociálního pracovníka / terénního asistenta

2.1 Ve vztahu ke klientovi

- 2.1.1 Sociální pracovník/terénní asistent **podporuje své klienty k vědomí vlastní odpovědnosti a nezávislosti, umožňuje klientovi rozhodovat o způsobu řešení své nepříznivé situace**. Pracovník respektuje a podporuje samostatnost klienta, uplatnění jeho kompetencí, vyjádření vlastního názoru a svobodu vlastní volby pokud to neodporuje právním normám či nehrozí riziko ohrožení života či zdraví klienta nebo jeho dítěte. Pracovník nejedná svévolně k újmě klienta, ale naopak **prosazuje jeho práva a oprávněné zájmy**.
- 2.1.2 Sociální pracovník/terénní asistent jedná tak, aby **chránil důstojnost, svobodnou vůli a lidská práva** svých klientů. Sociální pracovník / terénní asistent zná situace, kdy může dojít v souvislosti s poskytováním služby k porušení práv klienta, v opačném případě usiluje o jejich nápravu.

2.1.3 Sociální pracovník/terénní asistent **chrání zájmy dítěte.** „...Zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány...“ /Úmluva o právech dítěte čl. 3, odst. 1/. Zájem dítěte klademe vždy nad zájmem samotných rodičů, pěstounů. Sociální pracovník / terénní asistent si je vědom, že dítě má právo:

1. Právo na přežití – zaručující zachování života a uspokojení základních potřeb dítěte
2. Právo na rozvoj – umožňuje harmonický rozvoj dítěte včetně práva na vzdělání, volný čas a na svobodu myšlení a vyznání
3. Právo na ochranu – chrání dítě před násilím, všemi druhy zneužívání a zanedbávání
4. Právo na účast – dává dítěti možnost vyjádřit svůj názor ve všech záležitostech, které se ho týkají

a podle toho jedná.

2.1.4. Sociální pracovník / terénní asistent pomáhá se stejným úsilím a **bez jakékoliv formy diskriminace** všem klientům. Pomáhá spravedlivě bez předsudků a negativního hodnocení všem klientům bez rozdílu, uplatňuje rovný přístup.

2.1.5. Sociální pracovník /terénní asistent **jedná s klientem jako s plnohodnotným partnerem, pomáhá a prosazuje jejich oprávněné zájmy.**

2.1.6. Sociální pracovník / terénní asistent **zjišťuje potřeby klienta** a společně **hledají cesty k jejich naplňování.** V rámci poskytování sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi činí prostřednictvím vytvořeného společného individuálního plánu rodiny, v rámci poskytování služby z pověření k výkonu sociálně právní ochrany dětí společně s klientem plní jednotlivé kroky individuálního plánu na ochranu rodiny, který s klientem tvoří sociální pracovník příslušného odboru sociálně právní ochrany dětí /dále jen OSPOD/.

2.1.7. Sociální pracovník / terénní asistent se **zaměřuje na silné stránky klienta a tak podporuje jeho uschopňování až zplnomocnění k zabezpečení ochrany a práva dítěte.**

2.1.8. Sociální pracovník / terénní asistent dbá na to, aby **klient rozuměl každému jeho sdělení.** Klient je během spolupráce upozorňován na možné alternativy řešení, hrozící rizika a omezení, včetně hranic spolupráce na plnění cíle.

2.1.9. Sociální pracovník /terénní asistent při plnění svých povinností respektuje aktuální zdravotní, psychický, sociální stav a ekonomickou situaci klienta a své **jednání přizpůsobuje konkrétní situaci tak, aby nedošlo k poškození zájmů a zdraví klienta.**

2.1.10. Sociální pracovník / terénní asistent **chrání klientovo právo na soukromí a důvěrnost jeho sdělení.** Data a informace požaduje s ohledem na potřebnost při zajištění služeb, které mají být klientovi poskytnuty a informuje ho o jejich potřebnosti a použití.

Žádnou informaci o klientovi neposkytne bez jeho souhlasu. Spolupracuje se sociálním okolím klienta i dalšími institucemi vždy s vědomím a souhlasem klienta. Bez jeho vědomí a souhlasu je to možné pouze v případě, že je ohrožen život a zdraví klienta či jeho dítěte nebo klient sám ohrožuje své okolí, dále v případě, kdy klientovi poskytujeme službu z pověření výkonu sociálně právní ochrany dětí /pěstoun a jeho svěřené děti, klient je veden v evidenci OSPOD a OSPOD nás požádá o spolupráci s touto rodinou a rodina se spoluprací souhlasí/, pak tito klienti jsou při uzavírání smlouvy srozuměni s tím, že uzavření smlouvy je podmíněno spoluprací s OSPOD, podáváním zpráv o průběhu spolupráce. Dále v případě ohlašovací povinnosti v souladu se zákonnými normami. Sociální pracovník / terénní asistent **umožňuje svým klientům nahlížet do jejich spisové dokumentace.**

- 2.1.11. Sociální pracovník / terénní asistent se zajímá o klienta v rámci rodiny, komunity, společenského, přirozeného prostředí a usiluje o rozpoznání všech aspektů jeho života. **Usiluje o integraci klientů, předchází jejich sociálnímu vyloučení.** Podporuje klienty při využívání všech služeb a dávek sociálního zabezpečení, na které mají nárok, informují klienty o povinnostech, které vyplývají z poskytnutých služeb a dávek. Podporuje klienty při řešení problémů týkajících se dalších sfér jeho života.
- 2.1.12. Sociální pracovník / terénní asistent je si **vědom svých odborných a profesních omezení.** Pokud s klientem nemůže sám pracovat, předá mu informace o dalších formách pomoci. Sociální pracovník/terénní asistent jedná s klienty, které využívají naše služby s účastí, empatií a důvěrou.
- 2.1.13. Sociální pracovník / terénní asistent **dodržuje zásady slušného chování a jednání ve vztahu ke klientovi, k rodinným příslušníkům, příbuzným, ostatním osobám a veřejnosti, jedná profesionálně, na odborné úrovni, nepřekračuje své kompetence.**
- 2.1.14. Sociální pracovník/terénní asistent **při práci s klientem spolupracuje s rodinou klienta, umožňuje rodinným příslušníkům, aby se zapojili do procesu, to však činí s vědomím a souhlasem klienta.**
- 2.1.15. Sociální pracovník / terénní asistent **jedná v souladu s pověřením výkonu sociálně právní ochrany dětí (zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů), v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.**
- 2.1.16. Sociální pracovník / terénní asistent se **snaží ovlivňovat sociální politiku**, pracovní postupy a snaží se je implementovat v praxi na nejvyšší úroveň poskytovaných služeb klientům.

2.2 Ve vztahu ke svému zaměstnavateli/nadřízenému

- 2.2.1. Sociální pracovník / terénní asistent **odpovědně plní své povinnosti** vyplývající ze závazku ke svému nadřízenému/zaměstnavateli.
- 2.2.2. Sociální pracovník / terénní asistent je k Týmu Hnízdo – Čiriklano Kher a k celé organizaci korektní a **loajální**.
- 2.2.3. Sociální pracovník / terénní asistent svým přístupem **usiluje o dobré jméno** Týmu Hnízdo – Čiriklano Kher a celé organizace, přispívá k její kultuře.
- 2.2.4. Sociální pracovník/terénní asistent se podílí a spolupůsobí ve Vzájemném soužití o.p.s., kde je zaměstnán, při vytváření takových podmínek, které mu umožňují **přijmout a uplatňovat závazky** vyplývající z tohoto kodexu. Pracovník se **vnitřně ztotožňuje se zásadami a zájmy nejen Týmu Hnízdo – Čiriklano Kher ale i celé organizace**.
- 2.2.5. Sociální pracovník / terénní asistent **respektuje znalosti a zkušenosti svého nadřízeného, akceptuje vydaná Rozhodnutí**. Pracovník přijímá od svého nadřízeného oprávněnou kritiku, nadřízený při sdělení zachovává diskrétnost. Nadřízený respektuje odlišné názory svých kolegů.

2.3 Ve vztahu ke kolegům

- 2.3.1. Sociální pracovník/terénní asistent **respektuje znalosti a zkušenosti svých kolegů a ostatních odborných pracovníků**. Vyhledává a rozšiřuje spolupráci s nimi a tím získává nové zkušenosti a zároveň se podílí na zvyšování kvality poskytovaných služeb. Pracovník přijímá od svého kolegy oprávněnou kritiku, pracovník při sdělení zachovává diskrétnost.
- 2.3.2. Sociální pracovník/terénní asistent **respektuje rozdíly v názorech** a praktické činnosti kolegů, ostatních odborných a dobrovolných pracovníků ale také studentů na praxi.
- 2.3.3. Sociální pracovník/terénní asistent **inicijuje a zapojuje se do diskusí týkajících se etiky** se svými kolegy a nadřízeným a je zodpovědný za to, že jeho rozhodnutí budou eticky podložená.
- 2.3.4. Sociální pracovník/terénní asistent je vůči svým kolegům **kolegiální a loajální**.
- 2.3.5. Sociální pracovník/terénní asistent **usiluje o vzájemnou komunikaci a týmovou spolupráci**.
- 2.3.6. Sociální pracovník/terénní asistent **oddržuje zásady slušného chování a dobrých mravů, snaží se na pracovišti navozovat přátelské vztahy**.

- 2.3.7. Sociální pracovník/terénní asistent **respektuje etnickou příslušnost, náboženské vyznání, sexuální orientaci svých spolupracovníků.**
- 2.3.8. Sociální pracovník/terénní asistent **upozorňuje na neetické chování svého kolegy**, jedná-li jeho kolega v rozporu s etickými zásadami, pak jeho povinností je na neetické chování či jednání kolegu upozornit, v případě opakování skutečnost oznámit svému nadřízenému.
- 2.3.9. Sociální pracovník/terénní asistent **nepovyšuje se** (je-li v nadřízeném postavení) ani **neponižuje** (je-li v podřízeném postavení), **akceptuje však rozložení funkcí a hierarchické uspořádání v týmu a celé organizaci.**

2.4 Ve vztahu ke svému povolání a odbornosti

- 2.4.1. Sociální pracovník/terénní asistent **dbá na udržení a zvyšování prestiže svého povolání.** Usiluje o zvyšování kvality poskytované služby. Při jednání s ostatními subjekty /OSPOD, školy, zdravotnická zařízení, soudy.../dodržuje zásady etiky.
- 2.4.2. Sociální pracovník/terénní asistent se neustále **snaží o udržení a zvýšení odborné úrovně sociální práce a uplatňování nových přístupů a metod.** Pracovník se zúčastňuje různých kulatých stolů, seminářů. Organizuje nebo je účasten případových a rodinných konferencí za účasti zainteresovaných subjektů a osob ve prospěch klienta. Sám využívá příkladů dobré praxe pro tvorbu nových metod práce.
- 2.4.3. Sociální pracovník/terénní asistent je sám **zodpovědný za své soustavné celoživotní vzdělávání a výcvik**, což je základ pro udržení stanovené úrovně odborné práce a schopnosti řešit etické problémy. Nadřízený sociálnímu pracovníkovi / terénnímu asistentovi vytváří podmínky pro jeho vzdělávání.
- 2.4.4. Sociální pracovník/terénní asistent pro svůj odborný růst **využívá znalosti a dovednosti svých kolegů a jiných odborníků**, naopak své znalosti a dovednosti rozšiřuje v celé oblasti sociální práce, své poznatky přenáší na své kolegy. Sociální pracovník / terénní asistent dbají na to, aby odbornou sociální práci prováděl vždy kvalifikovaný pracovník s odpovědným vzděláním.
- 2.4.5. Sociální pracovník / terénní asistent **spolupracuje se školami**, aby podpořil studenty sociální práce při získávání kvalitního praktického výcviku a aktuálních praktických znalostí.
- 2.4.6. Sociální pracovník / terénní asistent se **pravidelně zúčastňuje porad, intervizí, supervizí, podílí se na vytváření, aktualizaci a realizaci zavádění standardů kvality do praxe**, svým aktivním a pozitivním přístupem napomáhá ke zkvalitnění služeb.
- 2.4.7. Sociální pracovník / terénní asistent při svém povolání a podle základního smyslu

práce **má trvale na mysli nezištnou, účinnou, obětavou a s lidským porozuměním poskytovanou pomoc a podporu klientům.** Přitom všem **dává přednost své profesionální odpovědnosti před svými soukromými zájmy.**

2.4.8. Sociální pracovník / terénní asistent pokud je klientem, kolegou, či jinou osobou požádán, aby jednal v rozporu s právní úpravou, nebo způsobem, který představuje možnost zneužití svého postavení, či by mohlo vést k poškození práv klientů, takové jednání odmítne a tuto skutečnost oznámí svému nadřízenému.

2.5 Ve vztahu ke společnosti

2. 5. 1. Sociální pracovník/terénní asistent **má právo i povinnost upozorňovat širokou veřejnost a příslušné orgány na případy porušování zákonů a oprávněných zájmů občanů.**

2. 5. 2. Sociální pracovník/terénní asistent se **zasazuje o zlepšení sociálních podmínek a zvyšování sociální spravedlnosti tím, že podněcuje změny v zákonech, v politice státu i v politice mezinárodní.** Participuje na systémových změnách, předkládá své návrhy změn, připomínky k návrhům apod., pořádá kulaté stoly, výstavy na danou problematiku apod.

2.5.3. Sociální pracovník/terénní asistent **posiluje pozitivní přístup veřejnosti k našim klientům, informujeme laickou i odbornou veřejnost o životě osob, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci.** Sociální pracovník / terénní asistent upozorňuje na potřebu zajistit veřejnosti přístup ke zdrojům. Upozorňuje na poškozování jejich práv. Činí tak prostřednictvím veřejných slyšení, médií apod. Zároveň tak usiluje o zmírnění předsudků a negativního hodnocení.

2.5.4. Sociální pracovník/terénní asistent usiluje o **zlepšení kvality života** pro všechny osoby, a to se zvláštním zřetelem ke znevýhodněným jedincům a skupinám. Svou prací usiluje o jejich integraci a předcházení sociálnímu vyloučení.

Zapsala: Mgr. Bc. Helena Jedináková